

O setkáních s Boží mocí

Text: Lk 7,11-17

j+s 5.6.2016

Čtení: Nu 12,1-16

Texty společné se sborem v Almelo

Písně: 209 627 172 613 649

Hned nato odešel do města, které se nazývalo Naim. S ním šli jeho učedníci a veliký zástup lidí. Když se blížili k městské bráně, hle, vynášeli mrtvého; byl to jediný syn své matky a ta byla vdova. Velký zástup z města ji doprovázel. Když ji Pán uviděl, bylo mu jí líto a řekl jí: "Neplač!" Přistoupil k márám a dotkl se jich; ti kteří je nesli, se zastavili. Řekl: "Chlapče, pravím ti, vstaň!" Mrtvý se posadil a začal mluvit; Ježíš ho vrátil jeho matce. Všech se zmocnila bázeň, oslavovali Boha a říkali: "Veliký prorok povstal mezi námi" a "Bůh navštívil svůj lid". A tato zvěst se rozšířila o něm po celém Judsku a po celém okolí.

Věříme v Boha, jehož moc je nade všechno – to říká vyznání víry, které sdílíme s křesťany všech církví, co jich po světě bylo a je: věříme v Boha, jehož moc je nade všechno: v Kristu jsme tu Boží moc poznali blíž a i dnes se s ní setkáváme a ona nás mění a vede.

Dopřejme si dnes dvojí pohled na setkání s Boží mocí a nechejme ty příběhy na sebe chvíli působit.

Příběh první: Jak to bylo s Mirjam, Mojžíšem a Áronem

Mojžíš se cestou do zaslíbené země oženil. Jeho sourozenci Áron a Mirjam to nesli dost nelibě: "Tak vidíte, jak to Mojžíš vede, vždyť si vzal ženskou kdovídkud, ta vůbec není od nás. Jak potom chce jít lidu příkladem?" A když už se do těch komentářů dali, dovedli tu myšlenku ještě kousek dál: "A proč by vlastně měl stát v čele lidu jen Mojžíš? Vždyť zrovna my dva Boží vůli taky dost rozumíme!"

Vložil se do té rozmluvy Hospodin: povolal si je ke stanu setkávání a sdělil jim, že jeho vůli tlumočí lidu leckdo (komu ten úkol Bůh svěří), jenže Mojžíš je kromě toho také ještě nejpokornější ze všech lidí na zemi. Pokorný neznamená slepě poslušný, nýbrž: že není pyšný, nepovyšuje se nad druhé lidi a netrápí je svými nabubřelými ambicemi.

Nedozvíme se, jak ta slova zapůsobila na Árona, zato Mirjam, když viděla, že Hospodina rozhněvali, to odstonala – byla bílá jako sníh a doktoři by konstatovali malomocenství.

Už už by se zdálo, že Boží vůle je nedráždit Pána Boha, je však záhodno dočíst příběh vždycky až do konce. Nemocí Mirjam to nekončí: Áron se od ní neodtáhl a přimlouvá se za ni (a všimněte si: mluví ne o jejím, nýbrž "našem" pošetilem hříchu, přiznává se k němu, ač sám postižen není). Mojžíš se pak modlí k Hospodinu a prosí, aby to všechno vzalo lepší konec, než to teď vypadá. Áron s Mirjam sice předtím zaútočili právě na něj, na Mojžíše, ale on za ně přece prosí Boha (však je pokorný, a ne pomstychtivý). A lid? Počkali, až se Mirjam uzdraví, přece nepůjdou dál bez ní.

Tady vidím setkání s Boží vůlí a mocí: v tom, jak našli odpovědnost jeden za druhého a jak zjistili, že pýcha předchází pád, ale po pádu díky Boží moci můžeme zase vstát.

Mezihra: Jak se žilo vdovám

Špatně se jim žilo a Starý zákon na mnoha místech připomíná, ať na ně lidé štedře pamatují. A ještě tam měli takové zvláštní opatření (z dob, kdy směli mít muži více manželek): Stala-li se bezdětná žena vdovou, měl si ji vzít za ženu bratr jejího zesnulého muže. Budou-li spolu mít syna, bude považován za dítě toho zemřelého (aby jeho rod pokračoval).

Ustanovení to bylo jasné, což však neznamená, že ho dodržovali. Stávalo se, že muž svou švagrovou odmítl – i to bylo možné: To se pak žena odvolala ke starším toho města a před lidmi vyzula švagrovi střevíc a plivla mu do tváře. Zákon určil, že to měla učinit přede všemi v městské bráně (kde se tehdy veřejně zjednávalo právo). Že se vyzul z povinnosti, přezdívali mu pak u vyzutého. I to pravil zákon.

To ustanovení dávno odnesl čas. Byl to pokus, jak se zastat vdovy a jak jméno zemřelého vyrvat smrti a zapomnění – jak ho *vykoupit* se také říkalo. Žádný švagr nikomu vykoupení ze smrti nezajistí, to věděli, švagr se má jen zastat ženy v nouzi: má být jen nástrojem Boží moci, která jediná může vykoupení ze smrti člověku opravdu dát.

Příběh druhý: Jak to bylo v Naim

Naim bylo městečko, kde se jednoho dne potkaly dva průvody. Jeden z nich byl pohřební a šla v něm vdova, která po manželovi ztratila i jediného syna. Proti nim právě přicházel jiný průvod a oba ty zástupy se setkaly zrovna u městské brány, tam, kde se zjednávalo právo a kde se plivalo do obličeje těm, co po právu šlapali a vyzouvali se z něj.

V čele toho druhého průvodu šel Ježíš. To už měl pověst zastánce lidí, kteří se dostali do velké nouze. Provází je spousta lidí, kteří poslouchají jeho slova, sledují uzdravování a jiné skvělé události a drží mu palce. Někteří ho považují za nového Jana Křtitele, někteří za Eliáše a jsou zvědaví, co bude dál. Křtitel volával lidi k pokání, aby pochopili, že pokora je mocnější než malomocná pýcha. Eliáš se zase zastával slabých, třeba vdov a jedné dokonce vzkřísil syna. Co asi udělá Ježíš?

Teď se ty dva zástupy střetly, Ježíš uviděl chudáka vdovu a bylo mu jí strašně líto (asi tak jako bylo kdysi Hospodinu líto Izraelců, když otročili v Egyptě). A tak jí dal syna živého zpátky, zrovna jako jiné mámě kdysi Eliáš. Je příznačné, že víc si tímhle vzkříšením vypravěč hlavu neláme a nic o něm už nepoví – všímá si hlavně oné vdovy, co neměla u nikoho zastání: to jí bylo Ježíšovi líto, ne tolik toho mladíka; to kvůli ní se zastavil, protože jí bylo třeba pomoci a protože se v bráně nechtěl vyzout z toho, co by se pro ni mělo udělat.

A tak když se v bráně potkaly oba průvody, pohřební a Ježíšův, přistoupil Ježíš k márám a dotkl se jich. Přesně to měl zákonem zakázáno, neboť kdo se dotkne mrtvého, sám bude vyloučen ze společnosti jiných lidí (aspoň na týden). Bralo se to tak, že mrtvý předá náboženskou nečistotu tomu, kdo se ho dotkne. Tady je to naopak: Ježíš předá tomu mrtvému (a nečistému) život.

Další mezihra: čím si kdo láme hlavu

Vzkřísil mladého muže, konstatuje vypravěč o Ježíšovi a vy se o tom nedozvíte nic víc (jak to udělal). Zrovna jako ve starém příběhu o Mojžíšovi a Mirjam: onemocněla nevyléčitelným malomocenstvím (jak?) a do týdne byla zase zdráva (jak je to možné?). Kdyby chtěla Bible vyprávět hlavně to, že Bůh umí i neobvyklé věci, zajistě by o tom řekla víc. Jenže

se tu sděluje něco jiného (a ty neobvyklé jevy v tom mají jen roli doprovodného dokladu): v Bibli se ujišťuje, že Bůh pro nás připravil něco, co oči neviděly, uši neslyšely, co učenci nevymyslí, vědci neprokážou a politici nezařídí, do definic se to nevejde, fyzikálními zákony ani diagnózami to nevystihnete – a přitom právě na to, co nám Bůh nabízí, stojí za to se těšit.

Netušíme, jak to Bůh udělá, ale slyšíme ujištění, že je tu ta nabídka i pro nás. Boží moci zkrátka na kloub nepřijdeme, kdybychom si lámali hlavu sebevíc, zato se s ní můžeme setkat a ona nám změní život k lepšímu.

Však už to v Bibli zaznělo i dřív: Tak moc se lidi snaží vyšplhat k Božím výšinám, až Bůh raději sestoupil dolů – jinak by se to setkání mezi nimi nemohlo ani uskutečnit, nikdy přece člověk nepostaví věž až do nebe.

Že se to Boží setkání a Boží milosrdenství mohou uskutečnit, i když na to lidi nemají ani schopnosti ani nárok, o tom tady svědčí jeden takový detail: všimněte si, že se v celém příběhu ani jedinkrát neobjeví slovo *víra*. Nikde se nedočtete, že ta žena tak úžasně věřila, až ji Ježíš vyslyšel. Ani náznak něčeho takového. Prostě jen (Boží) lítost, soucítění s člověkem, blízkost. Tohle je spasení.

Závěr

Věříme v Boha Otce všemohoucího, říká křesťanské vyznání víry: věříme v Boha, jehož moc je nade všechno: v Kristu jsme tu Boží moc poznali blíž a i dnes se s ní setkáváme a ona nás mění a vede.

V prvním příběhu (o Áronovi, Mojžíšovi a Mirjam) našli lidi odpovědnost jeden za druhého a zjistili, že sice pýcha předchází pád, ale po pádu díky Bohu můžeme zase vstát. Ve druhém příběhu zjistili, že mrtví nenakazí Boha smrtí, nýbrž Bůh jim dává novou naději a ujímá se jejich blízkých. To všechno je setkání s Boží mocí.

Tak to zkusme uzavřít: Náš život je cosi jako setkání dvou průvodů, jeden jde z města směr hřbitov, druhý obráceně (ten vede Ježíš). V bráně se setkáváme, a dál je to na nás: zda se spolehne na Boží slovo, které nás vede a proměňuje k lepšímu, nebo zda se z téhle životní naděje nějak vyzujeme.